

ЗНАМЕННІ І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ ЖИТОМИРЩИНИ на 2025 РІК

- 1080 років від першої літописної згадки про м. Коростень.
(945)
- 430 років від народження Хмельницького Богдана Михайловича, політика, полководця, дипломата, гетьмана Української козацької держави. Керував бойовими діями на території нашого краю в часи визвольної війни 1648–1654 рр.
(бл. 1595–06.08.1657)
- 335 років по смерті Самойловича Івана Самійловича, гетьмана Лівобережної України. Народився в м. Ходорків (*нині – село Житомирського району*).
(?–1690)
- 325 років від зведення в м. Житомир першого дерев'яного приміщення Успенської церкви на Подолі (*нині – Свято-Успенський Архієрейський собор*).
(1700)
- 240 років від народження і 160 років від дня смерті Ілінського Януша Станіслава, композитора, письменника, державного діяча. Народився в с. Романів (*нині – селище Житомирського району*).
(1785–23.12.1860)
- 215 років від народження Гейнча Кароля Августа, драматурга, театрального діяча. Народився в м. Житомир.
(1810–25.10.1869)
- 170 років приміщенню міського театру (*нині – Житомирська обласна філармонія ім. С. Ріхтера*).
(1855)
- 150 років Волинській фельдшерській школі (*нині – Житомирський медичний інститут*).
(1875)
- 100 років польському національному району з центром в м-ку Мархлевськ (*нині – с-ще Довбиш Звягельського р-ну*). Скасований у 1935 р.
(1925–1935)

- 100 років Товариству дослідників Коростенщини. Засновник Козубовський Федір Андрійович.
(1925)
- 90 років Житомирській панчішній фабриці (*нині – Житомирська фабрика ПРАТ «Екотекстиль»*).
(1935)
- 55 років Житомирському гідропарку.
(1970)

СІЧЕНЬ

- 1 80 років від дня народження Василя Яра (спр.: Ярмолук Василь Адамович), письменника. Народився в с. Липляниця Народицького району (*нині – Коростенського*).
(1.01.1945–8.02.2015)
- 2 160 років від дня смерті Олізара Густава, поета-декабриста, громадського діяча. Народився в м. Коростишів (*нині – Житомирського району*).
(3.05.1798–2.01.1865)
- 3 130 років від дня народження Лятошинського Бориса Миколайовича, композитора, диригента, педагога. Народився в м. Житомир.
(3.01.1895–15.04.1968)
- 24 150 років від дня народження Постоева Павла Григоровича, географа, краєзнавця, педагога. З 1912 р. працював у м. Коростишів (*нині – Житомирського району*), з 1914 р. – у м. Житомир.
(24.01.1875–10.06.1938)
- 30 95 років від дня народження Нестайка Всеволода Зіновійовича, дитячого письменника. Народився в м. Бердичів.
(30.01.1930–16.08.2014)
- 30 115 років від дня народження Альшиця Леона Яковича, художника театру, заслуженого художника УРСР. Народився в м. Житомир.
(30.01.1910–21.10.1983)

ЛЮТИЙ

- 4 145 років від дня народження Квітки Климента Васильовича, музикознавця, фольклориста, етнографа, правознавця, чоловіка Лесі Українки. Досліджував пісенний фольклор Житомирщини.
(4.02.1880–19.09.1953)
- 15 75 років від дня народження Кучка́ Анатолія Андрійовича, вченого-селекціонера, доктора біологічних наук, академіка, директора Інституту картоплярства Української академії аграрних наук. Народився в смт Ємільчине (*нині – селище Звягельського району*).
(15.02.1950–2.01.1999)
- 17 100 років від дня народження Луценка Анатолія Федоровича, поета, художника, педагога. Народився в с. Саверці (*нині – Житомирського району*).
(17.02.1925–19.10.2002)
- 17 55 років від дня смерті Малишка Андрія Самійловича, поета, перекладача, критика. У 1932–1934 рр. жив у м. Овруч (*нині – Коростенського р-ну*).
(14.11.1912–17.02.1970)
- 20 105 років від дня народження Миценка Михайла Петровича (спр.: Колечкін), письменника, журналіста, критика. У 1965–1983 рр. жив у м. Житомир.
(20.02.1920–8.11.2001)
- 21 205 років від дня народження Коженювського Аполло Наленча, письменника. У 1859–1861 рр. жив у м. Житомир.
(21.02.1820–23.05.1869)
- 29 65 років від дня народження Васильчука Віктора Борисовича, письменника, журналіста, громадського діяча. Народився в м. Коростень.
(29.02.1960)

БЕРЕЗЕНЬ

- 8 115 років від дня народження Балясної Риви Наумівни, поетеси. Народилась у м. Радомишль (*нині – Житомирського району*).
(8.03.1910–1980)

- 80 років від дня народження Пономаренко Марії Антонівни, дитячої письменниці. Народилась у с. Левків Житомирського району.
(8.03.1945–7.06.2022)
- 14 30 років Міжнародній громадській організації «Земляцтво житомирян» у м. Київ.
(14.03.1995)
- 19 130 років від дня народження Рильського Максима Тадейовича, поета, перекладача, літературознавця, громадського діяча, академіка АН СРСР. Окремі періоди життя пов'язані з с. Романівка (*нині – Житомирського району*) та с. Вчорайше (*нині – Бердичівського району*).
(19.03.1895–24.07.1964)
- 20 110 років від дня народження Ріхтера Святослава Теофіловича, піаніста, народного артиста СРСР. Народився в м. Житомир.
(20.03.1915–1.08.1997)
- 20 80 років від дня смерті Кравченка Василя Григоровича, народознавця, етнографа, фольклориста, діалектолога, учасника «Просвіти», одного із фундаторів Товариства дослідників Волині. В 1920–1934 рр. керував етнографічним відділом Волинського науково-дослідного музею в м. Житомир.
(8.05.1862–20.03.1945)
- 23 125 років від дня народження Демчука Остапа Яковича, письменника. Народився у с. Княжин (*нині – Житомирського району*).
(23.03.1900–19.12.1945)
- 28 85 років від дня народження Прилуцького Михайла Антоновича, журналіста, письменника, громадського діяча, заслуженого журналіста України. Народився в с. Малі Кошарища Коростишівського району (*нині – Житомирського*).
(28.03.1940–27.11.2018)

КВІТЕНЬ

- 1 90 років від дня народження Крищенко Вадима Дмитровича, поета-пісняра, народного артиста України. Народився в м. Житомир.
(1.04.1935)
- 2 135 років від дня народження Савченка Якова Григоровича (псевд.: Яків Можайко, Ярина Праділь), поета, літературного критика, кінознавця, театрознавця. Репресований. З 1911 р. жив у м. Житомир.

(2.04.1890–2.11.1937)

- 15 95 років від дня народження Толока Віталія Павловича, режисера, народного артиста України. В 1969–1990 рр. працював головним режисером Житомирського обласного музично-драматичного театру ім. І. Кочерги (*нині – Житомирський академічний український музично-драматичний театр ім. І. Кочерги*).
(15.04.1930–10.12.2003)
- 21 60 років від дня смерті Гайдай Зої Михайлівни, співачки, педагога, народної артистки СРСР. Дитячі та юнацькі роки пов'язані з м. Житомир.
(1.06.1902–21.04.1965)
- 27 160 років від дня народження Богораза (Тана-Богораза) Володимира Германовича (псевд.: В. Г. Тан, Н. Н. Тан), етнографа, письменника, громадського діяча. Народився в м. Овруч (*нині – Коростенського району*).
(27.04.1865–10.05.1936)
- 29 155 років від дня народження Канцєрова Олександра Григоровича, художника, музиканта. Жив у м. Житомир.
(29.04.1870–25.05.1937)

ТРАВЕНЬ

- 120 років відкриттю при Житомирському відділенні Імператорського Російського Музичного товариства музичних класів – першого спеціального музичного закладу на Волині (*нині – Житомирський музичний фаховий коледж ім. В. С. Косенка*).
(травень, 1905)
- 9 80 років Перемозі у Другій світовій війні.
(9.05.1945)
- 14 130 років першій професійній пожежній частині по вул. Базарній (*нині – Святослава Ріхтера*) в м. Житомир.
(14.05.1895)
- 16 90 років від дня народження Квеселевича Дмитра Івановича, мовознавця, доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри англійської філології Житомирського державного університету ім. І. Франка. Народився в м. Житомир.
(16.05.1935–22.02.2003)

- 19 115 років від дня народження Добровольського Анатолія Володимировича, архітектора, академіка. Народився в с. Буки (*нині – Коростенського району*).
(19.05.1910–19.04.1988)
- 28 105 років від дня народження Тихого Наума Мироновича, письменника, перекладача, лауреата премії ім. Павла Тичини. Народився в с. Ємільчине (*нині – селище Звягельського району*).
(28.05.1920–27.10.1996)

ЧЕРВЕНЬ

- 65 років від заснування Житомирського політехнічного інституту (*нині – Державний університет «Житомирська політехніка»*).
(червень, 1960)
- 3 95 років від дня смерті Тутковського Павла Аполлоновича, географа, геолога, педагога, академіка АН УРСР, дослідника природи Волинського краю.
(1.03.1858–3.06.1930)
- 5 90 років від дня народження Концевича Євгена Васильовича, письменника, перекладача, «шістдесятника», дисидента, Почесного громадянина м. Житомир. Народився в с. Млинище (*нині – Житомирського району*).
(5.06.1935–21.07.2010)
- 13 175 років від дня народження Глінського Казімежа, письменника. У 1868 р. закінчив гімназію в м. Бердичів. У 1870–1872 рр. працював приватним учителем у м. Житомир.
(13.06.1850–1.10.1920)
- 13 35 років тому піднято синьо-жовтий прапор на фронтоні Житомирської міської ради.
(13.06.1990)
- 15 65 років від дня народження Пінчука Олега Степановича, скульптора, народного художника України. Жив у м. Житомир.
(15.06.1960)
- 24 75 років від дня народження Живагіна Ігоря Федоровича, поета. Жив у м. Житомир із 1972 р.
(24.06.1950–1.07.1997)

- 25 60 років від дня народження Махоріна Геннадія Леонідовича, кандидата історичних наук, доцента кафедри суспільних наук Поліського національного університету, краєзнавця, письменника, видавця, мецената, громадського діяча. лауреата Всеукраїнської премії імені Івана Огієнка.
(25.06.1965)

ЛИПЕНЬ

- 10 125 років від дня народження Погребняка Петра Степановича, вченого-лісівника, ґрунтознавця, доктора географічних наук, академіка та віцепрезидента АН УРСР. Працював у наукових експедиціях на Житомирщині. У 1962–1964 рр. завідував кафедрою ґрунтознавства в Житомирському сільськогосподарському інституті (*нині – Поліський національний університет*).
(10.07.1900–25.07.1976)
- 12 105 років від дня народження Клименка Петра Павловича, письменника. Народився в с. Хотинівка (*нині – Коростенського району*).
(12.07.1920–4.03.1999)
- 13 165 років від дня народження Амалицького Володимира Прохоровича, геолога, палеонтолога. Народився в с. Старики (*нині – Коростенського району*).
(13.07.1860–28.07.1917)
- 14 65 років від дня народження Бутковського Миколи Анатолійовича, живописця, графіка, заслуженого художника України. Народився в м. Житомир.
(14.07.1960)
- 22 150 років від дня народження Білогруда Андрія Євгеновича, архітектора, реставратора, професора, ректора Петербурзької Академії мистецтв. Народився в м. Житомир.
(22.07.1875–19.07.1933)
- 28 105 років від дня народження Коваленко Катерини Андріївни, актриси, народної артистки України. Працювала в 1950–1980 рр. у Житомирському обласному музично-драматичному театрі (*нині – Житомирський академічний музично-драматичний театр імені І. Кочерги*).
(28.07.1920–?)

СЕРПЕНЬ

- 1 55 років Національному музею космонавтики ім. С. П. Корольова у м. Житомир.
(1.08.1970)
- 6 135 років від дня народження Гладкої Вероніки Януарівни (псевд.: В. Морозівна), поетеси, перекладачки. Народилась у с. Андрушівка (нині – селище Бердичівського району).
(6.08.1890–10.10.1966)
- 18 175 років від дня смерті Оноре де Бальзака, письменника. Перебував на Житомирщині.
(20.05.1799–18.08.1850)
- 28 260 років від дня народження Чацького Тадеуша, вченого-правознавця, історика, просвітителя. Організовував та відновлював діяльність навчальних закладів на Житомирщині.
(28.08.1765–8.02.1813)

ВЕРЕСЕНЬ

- 12 115 років від народження Добахової Ольги Пилипівни, народної поетеси. Народилась у с. Першки Овруцького повіту Волинської губернії (нині – с. Кирдани Коростенського району).
(12.09.1910–7.10.1982)
- 13 140 років від дня смерті Юліуша Зарембського, композитора і музиканта. Народився в м. Житомир.
(28.02.1854–13.09.1885)

ЖОВТЕНЬ

- 1 60 років Житомирській обласній організації Національної Спілки письменників України.
(1965)
- 8 160 років від дня народження Свірського Олексія Івановича, письменника. Народився в м. Житомир.
(8.10.1865–6.02.1942)

- 18 75 років від дня народження Білошицького Анатолія Васильовича, композитора, диригента, педагога. Народився в м. Коростень.
(18.10.1950–18.10.1994)
- 21 125 років від дня народження Нятко-Табачникової Поліни Мусіївни, актриси, режисера, театрального педагога, народної артистки України. Народилась у с. Карабачин (*нині – Житомирського району*).
(21.10.1900–12.10.1994)
- 27 160 років Житомирському краєзнавчому музею.
(28.10.1865)
- 28 105 років 2-й Житомирській (Богунській) лікарні (*нині – КП «Лікарня № 2» ЖМР*).
(28.10.1920)
- 30 65 років від дня народження Бойко Лариси Борисівни, музиканта, композитора, співачки, педагога, лауреата премії імені Лесі Українки Житомирського обласного відділення Українського фонду культури. Народилась у м. Новоград-Волинський (*нині – Звягель*).
(30.10.1960)

ЛИСТОПАД

- 3 150 років з дня смерті Грози Олександра Кароля, поета і драматурга, представника української школи в польській літературі. Помер в с. Городківка (*нині – Бердичівського району*).
(30.06.1807–3.11.1875)
- 18 165 років від дня народження Ігнація Яна Падеревського, піаніста, композитора, філантропа, державного і громадського діяча Польщі. Перебував у м. Житомир. Батьки поховані в м. Житомир.
(18.11.1860–29.06.1941)
- 20 110 років від дня народження Скорульської Наталії Михайлівни, хореографа, заслуженої артистки УРСР. Народилась у м. Житомир.
(20.11.1915–6.08.1982)
- 27 110 років від дня смерті Заремби Сігізмунда Владиславовича, диригента, віолончеліста, композитора і педагога. Народився в м. Житомир.
(11.06.1861–27.11.1915)

ГРУДЕНЬ

- 130 років Житомирській обласній клінічній лікарні ім. О. Ф. Гербачевського.
(грудень, 1895)
- 2 125 років Товариству дослідників Волині.
(2.12.1900)
- 12 120 років від дня народження Гроссмана Василя Семеновича, письменника. Народився в м. Бердичів.
(12.12.1905–15.09.1964)